

at skærpe Bankloven, gælder ikke med Hensyn til Andelskasserne. Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen oplyste, at i de sidste 3 Aar var 40 Banker brudt sammen; men der foreligger, saa vidt jeg ved, ikke et eneste Vidnesbyrd om, at der indenfor Andelskasserne er sket Sammenbrud eller lidt Tab i nogen Retning.

Der er et andet Forhold jeg vil nævne i den Forbindelse, og det er med Hensyn til Rentefoden her i Landet. De gode og velledede Banker er et nødvendigt Led i vort økonomiske Liv, men det kan vel ikke nægtes, at der er oprettet en Del Banker Landet over, som har manglet baade den økonomiske Basis, med Hensyn til baade Kapital og Indskud, og den stedlige Basis, med Hensyn til Virkeomraade.

Jeg er i og for sig ikke nogen Modstander af Smaabanker, men der er en Del Smaabanker, som, selv om de har Navn af selvstændige, i Virkeligheden er Filialer af Storbankerne her i Hovedstaden. De bliver finansieret af Storbankerne til meget høje Renter, til en 7 pCt.; og naar de smaa Banker ude paa Landet saa skal tjene en 2—3 pCt., forstaar man nok, at de kommer meget højt op med Rentefoden. Men samtidig har Storbankerne deres Filialer ude i Landet, der tjener som en Slags Sugerør for Sparemidlerne, saaledes at gennem den ene af disse to Arter af Filialer suges Midlerne fra Landet ind til Byen til en rimelig Rente, og saa gaar de igen gennem den anden ud paa Landet til en meget betydelig Rente. Disse Forretninger kan være meget indbringende for Bankerne, men de er til stor Fortrød for den Befolkning, der skal laane, og det forekommer mig, at vi herinde fra skulde medvirke til, saa godt vi kan, at Forskellen mellem Indlaansrenten og Udlaansrenten blev saa lille som muligt, at vi skulde støtte alt, der tjener til at formindske denne Spændvidde.

Det er oplyst af det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen, at i 1921 havde Bankerne her i Landet en Renteindtægt paa 406 Mill. Kr., men en Renteudgift af 199 Mill. Kr. Det er altsaa, hvad man kan kalde en 100 pCt.'s Forretning, og det store Beløb, der her er Tale om, er det for en stor Del Smaafolk, der kommer til at betale. I Sparekasser og i Andelskasser er Spændvidden mellem Ind-

laans- og Udlaansrenten meget lille. Der er enkelte Sparekasser, som laaner ud, i alt Fald Prioritetslaan, til samme Rente som Indlaansrenten, fordi de har store Reservefunds, som kan betale Administrationsudgifterne; men i al Almindelighed — det gælder i alt Fald Sparekasserne i den Egn, hvor jeg er kendt — er Forskellen paa Indlaans- og Udlaansrente kun $\frac{1}{2}$ pCt. og højst 1 pCt. Det samme gælder Andelskasserne, og derved tjener disse Institutioner til at holde Renten nede — det kan ikke siges om Bankerne —, og derfor mener jeg, at vi ikke her inde fra skulde lægge disse Virksomheder nogen som helst Hindringer i Vejen.

Naar det i Bemærkningerne til Lovforslaget anføres, at en ikke uvæsentlig Del Bankvirksomheder kunde organisere sig som Andelskasser og føre Bankvirksomheden ind paa nye ukontrollerede Baner, synes jeg, at man overser, at det for Andelskasserne særegne er det afgrænsede Omraade og det ubegrænsede solidariske Ansvar. Jeg tror ikke, at der, naar de to Punkter fastholdes, kan være megen Tale om, at Bankvirksomhed kan gaa ind under Navn af Andelskasser. Men desuden vilde det jo, hvis det var nødvendigt, være let ved en særlig Lov for Andelskasser at afgrænse deres Virksomhed, saaledes at almindelige Banker ikke kunde komme ind derunder, saa den Ængstelse, man synes at have i saa Henseende, forekommer mig ikke at have synderlig Vægt.

Der er særlig 4 Punkter i Forslaget, som Andelskassernes Organisation føler sig brøsthølden over. Der er først Bestemmelsen i § 4, at Ministeriets Tilladelse kræves til Oprettelsen. Man gaar her videre overfor Andelskasserne end overfor Sparekasserne. Overfor Sparekasserne kræver man kun, at Vedtægterne skal godkendes af Ministeriet; men det forekommer mig, at det var rimeligt, at man ikke gik videre i Kravet til Andelskasserne.

Dernæst mener Andelskassernes Organisation, at det solidariske Ansvar her som i alle Andelsforetagender eller Foretagender af andelsmæssig Karakter maatte være tilstrækkeligt, og at den i § 6 nævnte Garantikapital ikke var paakrævet.

Endvidere ønsker Andelskasserne at